

ת"פ (תל אביב) 44049-03-24 - מדינת ישראל נ' Dumitru Ocerednii

ת"פ (תל-אביב-יפו) 44049-03-24 - מדינת ישראל נ' Dumitru Ocerednii מחוזי תל-אביב-יפו
ת"פ (תל-אביב-יפו) 44049-03-24
מדינת ישראל

נגד

Dumitru Ocerednii

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו - יפו
[10.06.2025]

כבוד השופטת נעה תבור

ע"י ב"כ עו"ד ראזי מחאמיד

ע"י ב"כ עו"ד חאתם נעאמנה

החלטה

כתב האישום וסקירת השתלשלות ההליך

1. ביום 19.3.24 הוגש כתב אישום המייחס לנאשם עבירת שוד בנסיבות מחמירות וכן עבירה של הדחה בחקירה, לפי סעיפים 402(ב) ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין תשל"ז-1977 ו-245(ב) לחוק. על פי עובדות כתב האישום ביום 3.3.24 סמוך לשעה 01:30 צעד המתלונן לכיוון ביתו בתל אביב. בהגיעו סמוך לפינת הרחובות בני-ברק ופיין, הבחינו הנאשם ואדם נוסף, שזהותו אינה ידועה, במתלונן ודרשו ממנו כסף. המתלונן התרחק מהמקום והנאשם והאחר החלו לרדוף אחריו, כשהאחר רוכב על אופניים. המתלונן נמלט בריצה בעוד הנאשם והאחר רודפים אחריו כל העת. סמוך לפינת הרחובות בני-ברק ויסוד המעלה, השיגו הנאשם והאחר את המתלונן, הכו אותו בגופו, הכשילו אותו והפילו אל הקרקע. בעוד המתלונן שוכב על הקרקע, תקפו אותו הנאשם והאחר בבעיטות ובאגרופים לפניו ולגופו. בסמוך לכך, הנאשם והאחר בצוותא חדא, הוציאו את ארנקו של המתלונן מכיסו, נטלו מתוכו ₪ 800 במזומן, אחזו בידו בחוזקה, הורידו את הסוודר שלבש ונטלו מתוכו שני מכשירים סלולרים ומפתחות של הבית והרכב. כתוצאה ממעשיהם של הנאשם והאחר נגרמו למתלונן חבלות ודימום בפניו ובידיו. מספר שעות לאחר מעצרו של הנאשם, ביום 3.3.24 בשעה 05:30 בוצע עימות בינו לבין המתלונן בתחנת המשטרה ובמהלכו פנה הנאשם למתלונן בשפה הרומנית וניסה להניעו מלמסור עדות.
2. ביום 7.10.24 ניתן מענה לכתב האישום ולאחר שהנאשם כפר כפירה כללית בכל המיוחס לו, הועבר התיק לשמיעת ראיות בפני. בתאריך 4.11.24 נקבעו מועדים.

3. ביום 12.1.25, בטרם החלה שמיעת הראיות, הגישה המאשימה בקשה לתיקון כתב האישום בדרך של הוספת 5 עדי תביעה. ב"כ המאשימה הבהיר כי מדובר בעדים אשר חומר החקירה הרלוונטי לעדותם היה מצוי בידי ההגנה מראשית ההליך. ב"כ הנאשם התנגד לתיקון ובתאריך 23.1.25 התרתי תיקון כתב האישום. בהחלטה מפורטת מאותו יום התייחסתי לעיתוי הגשת הבקשה (טרם החלה שמיעת הראיות) ולכך שהתיקון המבוקש לא יקפח הגנת הנאשם (ראו החלטה מפורטת מפרוטוקול הדיון באותו יום).
4. אף שנקבעו מועדים לשמיעת הוכחות הוסיפו ב"כ הצדדים לנהל מו"מ ובפרוטוקול הדיון שהתקיים ביום 10.4.25 הצהיר הסנגור כי הוא מתחייב שלא לנהל הוכחות. בתאריך 21.4.25 הודיע הסנגור שאין הסכמות וכן מסר מי הם העדים אותם הוא מבקש לחקור.
5. ביום 4.5.25 החלה שמיעת הראיות ונשמעה עדות המתלונן ושטר נוסף שגבה הודעה מהנאשם.
6. ביום 11.5.25 התקיים דיון הוכחות נוסף במסגרתו העידו שני שוטרי סיור שהגיעו למקום האירוע.
7. ביום 14.5.25 הגיש ב"כ המאשימה את הבקשה שלפני, שניה במספר, לתיקון כתב האישום. הבקשה ותגובת ההגנה
8. המאשימה מבקשת להוסיף את עד התביעה רפ"ק ד"ר לב ווסקוביניק ממעבדת דנ"א וביולוגיה בחטיבה לזיהוי פלילי במטה הארצי וזאת על מנת להגיש באמצעותו חוו"ד סטטיסטית לגבי התאמת תערובת ד.נ.א. שאותרה בשרוכי נעלי הנאשם לבין המתלונן. ב"כ המאשימה הדגיש כי מדובר בהשלמה חקירה לחוות דעת דנ"א שהיתה קיימת בתיק והיתה חלק מחומר הראיות שצולם ונמסר להגנה מראשית ההליך. עוד הדגיש כי השלמת החקירה נעשתה לאחר שביום 8.5.25 התקבל אישור פרקליט המחוז בהתאם להנחייה 6.11 להנחיות פרקליט המדינה. לטענת ב"כ המאשימה הצורך בהשלמה עלה במהלך שמיעת הראיות. עוד טען כי אין בהשלמת חקירה זו כדי לפגוע בזכותו של הנאשם להתגונן בשים לב להכחשה הגורפת של העבירה. ב"כ המאשימה הפנה לפסיקה ממנה ביקש ללמוד כי קיימת אפשרות להוספת ראיות אפילו בשלב הסיכומים. לעמדת המאשימה במאזן שבין חקר האמת לבין טענות פרוצדורליות יש להעדיף את חקר האמת.
9. ב"כ הנאשם ביקש לדחות את הבקשה וטען שקבלת חוות הדעת הסטטיסטית בשלב זה של ההליך תפגע באופן בלתי מידתי בהגנת הנאשם ובזכותו להליך ההוגן. לטענת הסנגור היה על המאשימה לערוך את חוות הדעת הסטטיסטית קודם להגשת כתב האישום ולא בשלב כה מתקדם לאחר שנשמעו עדי תביעה, לרבות עדות המתלונן. הסנגור הדגיש כי קו ההגנה גובש והכפירה ניתנה מבלי לקחת בחשבון במסגרת כלל השיקולים את התוספת לחוות הדעת. גם הסנגור הפנה לפסיקה בתמיכה בעמדתו.
- דיון והכרעה

10. סעיף 92א(לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982, קובע כך: "בית המשפט רשאי, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לבקשת בעל דין, לתקן כתב אישום, להוסיף עליו ולגרוע ממנו, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן; התיקון יעשה בכתב האישום או ירשם בפרוטוקול".
11. לאחר תחילת המשפט, מסור שיקול הדעת אם לאפשר תיקון כתב אישום לבית המשפט. המבחן שנקבע בחוק הוא "הזדמנות סבירה להתגונן", משמע - אם יש בתיקון כתב האישום כדי לפגוע בהגנת הנאשם, אם ניתנה לו אפשרות לחקור את העדים הרלוונטיים לתיקון ואם נגרם לו נזק מהותי או דיוני (ע"פ 7953/12 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 17 (27.6.13); ע"פ 5019/09 חליוה נ' מדינת ישראל, בפסקה 27 (20.8.13)).
12. בפסיקה נמנו מספר שיקולים שעל בית המשפט לשקול בהחלטה אם להתיר תיקון כתב אישום לאחר תחילת המשפט ובכללם השלב שבו התבקש התיקון, ובפרט אם החלו כבר דיוני ההוכחות ואם כן, באיזה שלב הם מצויים (ע"פ 4668/14 אפללו נ' מדינת ישראל, בפסקה 17 (18.2.15); ע"פ 104/89 דרורי ואח' נ' מדינת ישראל וערעור שכנגד, פ"ד מד(1) 843, 848 (1990)).
- עוד נקבע, כי "דרך המלך במקרים מעין אלו היא הגשת בקשה מסודרת מטעם התביעה לתיקון כתב האישום ... מיד לאחר שמתבררת הטעות" (עניין חליוה, לעיל).
13. במקרה שבדיון לא מצאתי כי התקיימו התנאים המאפשרים תיקון כתב האישום בשנית בשלב מאוחר זה של ההליך. כידוע, זכות הנאשם להתגונן היא זכות יסוד בהליך הפלילי. חוסנה של זכות זו ועמידותה עומדות בבסיס שיקוליו של בית המשפט שעה שהוא מחליט אם להיעתר לבקשה לתיקון כתב אישום לאחר תחילת המשפט. המחוקק מזהיר את בית המשפט לבל יתיר תיקון שמשמעותו פגיעה ביכולתו הסבירה של נאשם להתגונן. במקרה שלפני הנאשם כבר כפירה כללית על יסוד החומר שהונח בפניו. אין חולק כי חוות הדעת לא היתה בידי הנאשם ואף לא בידי המאשימה בשלב זה של מתן מענה. רק בהמשך הדרך החליטה המאשימה על ביצוע השלמת חקירה והוספת חוות הדעת ובעקבותיה בקשה להוספת העד עורך חוות הדעת. כאשר בחר הנאשם בקו הגנה של כפר כפירה כללית בכל המיוחס לו, רשאי היה להניח שחומר הראיות נגדו הוא זה שנמסר והועבר לעיונו ועל יסוד חומר זה לגבש הגנתו. תוספת משמעותית הקושרת לכאורה את הנאשם לקורבן יכולה היתה להוביל לקו הגנה אחר תוך מתן הסבר להמצאות דנ"א הנטען על שרוכי הנעליים או חולק על עצם הממצא. יתרה מכך, בשלב בו הוגשה הבקשה לתיקון כבר נשמעה עדות המתלונן וחקירתו הנגדית. ניתן לטעון שלו היו הראיות בידי ההגנה ולו הוצג קו הגנה חלופי, ניתן היה להעלות את קו ההגנה המתאים בחקירתו הנגדית של המתלונן ולבקש התייחסות אליו.

14. ב"כ המאשימה לא הסביר מדוע לא נערכה ההשלמה לפני הגשת כתב האישום ויותר מכך מדוע לא נערכה לאחר שהתיק נקבע לשמיעת ראיות. לא מדובר בנתון חדש שהתגלה בשלב זה של ההליך ואשר לא היה ידוע למאשימה מבראשית. יוזכר כי חלפה למעלה משנה מאז הוגש כתב האישום. אף אם החליטה המאשימה על התיקון, ראוי היה לעצור את ניהול ההליך, להודיע לסנגור על הדברים ולהמתין לקבלת הראיה בטרם ישמעו עדים נוספים. לא ניתן כל הסבר מדוע לא הודיעה המאשימה על כוונתה ומדוע המשיך המשפט להתנהל בשים לב לכך שלא מדובר בראיה הניתנת לשיבוש על ידי ההגנה. חוות הדעת הביולוגית כבר קיימת בתיק והניתוח הסטטיסטי אינו דבר שהנאשם יכול להתערב בו או להשפיע עליו. מצד שני, לו המתינה המאשימה עד קבלת הראיה והעברתה לעיון ההגנה ניתן היה לאפשר לנאשם לכלכל הגנתו מחדש לרבות חקירת המתלונן.
15. מול נתונים כבדי משקלו אלו שקלתי העובדה שההגנה הצהירה מפורשות שבתיק לא ינוהלו הוכחות. שקלתי האם הצהרה זו מצדיקה המתנה עם פעולות השלמת חקירה עד לאחר שמתברר כי בניגוד להצהרה בכל זאת נדרשת הבאת עדים ושמיעת ראיות. שקלתי האם דחיית הבקשה לתיקון כתב האישום משמעה מתן יתרון בלתי הוגן לנאשם אשר מצד אחד טוען שבכוונתו להודות ומצד שני מתנגד לתיקון לאחר שחזר בו. בכך עלול להיווצר תמריץ לנאשמים לחזור בהם מהצהרות לאחר שהתביעה מסתמכת עליהן. ברוח שיקול זה לו התבקשה הבקשה לתיקון מיד לאחר שהסנגור חזר בו מן ההצהרה ובטרם החלו להישמע הראיות אפשר שהיה בכך ממש והייתי נעתרת לבקשה. המאשימה לא נהגה כך והמסקנה היא שלא ההפתעה משינוי עמדת הנאשם עמדה בבסיס הבקשה המאוחרת (ואכן הדבר אף לא נטען בנימוקי הבקשה).
16. עמדת התביעה, כי התיקון מהווה רק "השלמה" לחוות דעת פורנזית קיימת וכי אין בכך כדי להוסיף על האמור בכתב האישום- שובת לב. מנגד אלמלא היה התיקון בעל פוטנציאל שינוי מאזן הראיות לחובת הנאשם הרי שלא היתה מתבצעת השלמה. כאמור לעיל, לנאשם ציפייה סבירה לנהל הגנתו על יסוד חומר החקירה הקיים, מבלי שיחול שינוי משמעותי בחומר, במיוחד לאחר שהחלה שמיעת הראיות. מתן המענה וקו ההגנה התגבש על יסוד חומר החקירה הקיים והתרת התיקון מאפשרת מקצה שיפורים, שאף יש בו כדי להשליך על קו ההגנה שנבחר ועלול לפגוע בו.
17. ברור היטב שלתוספת חוות דעת יש משמעות כלכלית ואפשר והמאשימה תבקש לחסוך בהוצאות מיותרות במקום שבו מגיעים הצדדים להסדר טיעון. עם זאת, גם לו נטען שיקול כלכלי ברקע לבקשה המאוחרת, אין כל הסבר מדוע לא נעשה הדבר מיד כאשר התברר שנשמעים עדים ומדוע לא התבקשה שהות לשם ביצוע ההשלמה בטרם שמיעת המתלונן. הדברים מודגשים שבעתיים מקום בו כבר הוגשה בקשה קודמת לתיקון כתב האישום על דרך הוספת חמישה עדי תביעה. ללמדך יש מי שכבר למד את התיק, העריך אותו בראייה תביעתית והבין מה נדרש לשם גילוי האמת.
18. אדני סדר הדיון של ההליך הפלילי מבוססים על שלבים קבועים וידועים מראש אשר מטרתם לאזן בין הגעה לחקר האמת לבין זכותו של הנאשם להליך הוגן. בהקשר לכך יפים דברים אלו אשר הובאו בע"פ 6168/20 מ"י נ' שמבה (9.6.22) בפסקה 22:

"הבאת ראיות, על פי סדרן ושמירת המסגרת הדיונית של הבאת ראיות, מהוות את אחד הנדבכים החשובים ביותר בקיומו של ההליך המתקיים בבית המשפט. לא בכדי, מתבסס סדר הדיון של ההליך הפלילי על שלבי דיון קבועים וידועים, כאשר כל צד מודע היטב לזכויותיו על פי דין, כמו גם לחובותיו של הצד האחר. הבאת הראיות על ידי הצדדים כזכות מוקנית על פי דין מחד גיסא, וכחובה חקוקה בסדר הדין הפלילי, מאידך גיסא, הינה מאבני היסוד של ניהול הדיון הפלילי" (יוסף אלרון "קבלת ראיות שלא על פי סדר הדין" המשפט כרך יב 15, 34-35 (תשס"ז)).

19. למעלה מן הצורך מצאתי להתייחס להנחיה 6.11 להנחיות פרקליט המדינה. הנחיה זו מפרטת שורת נסיבות המצדיקות השלמת חקירה לאחר הגשת כתב אישום. בנימוקי המאשימה לא הובהר מהן הנסיבות המצדיקות ביצוע ההשלמה וכיצד עומדת הבקשה בדרישות ההנחייה. לא נטען ש"התגלתה לתובע עובדה או טענה חדשה, שיש בה פוטנציאל להשפיע על תוצאות ההליך". להיפך. לעמדת המאשימה מדובר בהשלמה סטטיסטית לחוות דעת שכבר היתה מצויה בחומר המקורי. לא מדובר בנתון ש "התגלה" בשלב זה של ההליך. לא נטען שחלה התפתחות כלשהי או שהדברים עלו בעקבות ראיון עד. כמו כן לא מדובר בבקשה טכנית אלא בחוות דעת מהותית שיש בה לקשור את הנאשם לקורבן. עוד נקבע בהנחיה כי טרם החלטה להורות על השלמת חקירה יש לשקול האם לא ניתן היה, בשקידה סבירה, לבצע את פעולת החקירה טרם הגשת כתב האישום. אם ניתן וצריך היה לצפות ולהעריך את נחיצות החקירה טרם הגשת כתב האישום, ולא התחדש דבר בהקשר זה, ככלל לא תבוצע השלמת חקירה, אלא בנסיבות חריגות. בבקשתה לא פרטה המאשימה מדוע לא בוצעה ההערכה הראייתית בשלב מוקדם יותר של ההליך. כן לא התייחסה המאשימה כלל לדרישות ההנחייה ולשיקולים המפורטים בה באופן שמקשה אף יותר על קבלת בקשתה.

20. נוכח כל שנאמר - אני דוחה את הבקשה לתיקון כתב אישום בשנית. המשך שמיעת הראיות כפי שנקבע. המזכירות תודיע לצדדים.

ניתנה היום, י"ד סיוון תשפ"ה, 10 יוני 2025, בהעדר הצדדים.